

RADA MIEJSKA
w Kłodzku

Wpł. 02-03-2017

Nr 109/2 zai.

Rockij, syre,
KS
[Signature]
02-03-2017

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO ZA 2016 ROK
NA TERENIE MIASTA
KŁODZKA
NA PODSTAWIE DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEJ STACJI
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ
W KŁODZKU**

Kłodzko 2017 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Ocena wybranych zagadnień epidemiologicznych	4
2. Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywności i żywienia	7
3. Ocena jakości wody i urządzeń wodociągowych	14
4. Obiekty użyteczności publicznej	15
5. Higiena dzieci i młodzieży	17
6. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	20
7. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	22
8. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	23
9. Działalność laboratoryjna	26
PODSUMOWANIE I WNIOSKI	27

WSTĘP

Do priorytetowych zadań w działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Powiecie Kłodzkim a tym samym na terenie miasta Kłodzka należą: kompleksowa ochrona zdrowia publicznego oraz zapobiegawczy i bieżący nadzór nad wszystkimi obszarami życia, mającymi bezpośredni lub pośredni wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców miasta i powiatu. **4122** przeprowadzonych czynności kontrolnych, **7696** badań i **14597** oznaczeń, **2699** wydanych decyzji, postanowień i specjalistycznych opinii - to niektóre tylko wielkości obrazujące całoroczny wysiłek organizacyjno-merytoryczny pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

W swojej działalności merytoryczno-kontrolnej pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w sposób szczególny zajmowali się warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia, obejmując swoim nadzorem **1887** zakładów zajmujących się produkcją, dystrybucją oraz zbiorowymżywieniem. Kontrolowaliśmy zakłady w zakresie higieny pracy, odwiedzaliśmy placówki oświatowe interesując się higieną procesów nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji. Ze szczególną uwagą sprawdzaliśmy ośrodki organizujące letni i zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży oraz zakłady opieki zdrowotnej, konsekwentnie egzekwując respektowanie obowiązujących w tym zakresie przepisów sanitarno-technicznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych. Zapewniamy jak najwyższy poziom realizacji zadań poprzez wdrożony zintegrowany system zarządzania jakością w oparciu o normy:

- PN-EN ISO 9001:2001 „Systemy zarządzania jakością. Wymagania.”;
- PN-EN ISO/IEC 17020:2006 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”;
- PN-EN ISO/IEC 17025:2005 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

I. OCENA WYBRANYCH ZAGADNIENÍ EPIDEMIOLOGICZNYCH

Ocena placówek służby zdrowia.

Na terenie miasta Kłodzka funkcjonują następujące podmioty prowadzące działalność leczniczą:

- Szpital – 1,
- Przychodnie i poradnie – 28,
- Indywidualne praktyki lekarskie – 26,
- Indywidualne praktyki lekarzy stomatologów – 28,
- Laboratoria diagnostyczne – 1,
- Zakłady rehabilitacji – 1,
- Stacja Dializ – 1.

Podmioty są w dobrym stanie technicznym i sanitarnym. Przestrzegane są procedury medyczne.

Nie prowadzi się postępowań administracyjnych.

W 2016 r. na terenie Kłodzka nie przeprowadzono żadnych akcji przeciwepidemicznych.

Szczepienia ochronne.

Wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w 2016 r. jest podobne do roku 2015.

Punkty szczepień są wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przestrzegane są terminy szczepień, zasady transportu, przechowywania preparatów szczepionkowych. Gospodarowanie szczepionkami – prawidłowe.

Przestrzegane są stosowne procedury medyczne.

Szczepienia zalecane:

W 2016 r. zaszczepiono podobną jak w 2015 r. liczbę osób szczepionkami zalecanymi – poza kalendarzem szczepień, nabywanymi przez pacjentów w zakresie własnym.

W 2016 roku stwierdzono 21 przypadków uporczywego uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych wobec 19 w roku 2015. Liczba uchylających się od szczepień wzrasta. Rodzice dzieci złożyli pisemne oświadczenia o odmowie poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

Do rodziców odmawiających poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnych wystosowano pisma obligujące ich do zaszczepienia dzieci.

Tabela. Procentowe wykonanie niektórych programowych szczepień ochronnych w 2016 r. w porównaniu z rokiem 2015.

Rodzaj szczepienia	Rok 2015	2016
WZW B w 1 r. życia(uzupełniające)	48	45
Błonica, tężec, krztusiec , w 2 r. życia(uzupełniające)	49	45
Haemophilus influenzae w 1 r., życia(pierwotne)	72	69
Haemophilus influenzae w 2 r., życia(uzupełniające)	49	45
Odra, świnka, różyczka w 2 r. życia	88	87
Odra, świnka, różyczka w 10 r. życia	68	83
Polio 6 r. życia	41	55
Tężec, błonica w 19 r. życia	88	85

Sytuacja epidemiologiczna na terenie Kłodzka.

Zatrucia pokarmowe i borelioza.

W 2016 r. nie rejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych.

Zapadalność na boreliozę większa niż w 2015 r.

W 2016 r. z 1 do 4 wzrosła ilość zachorowań na salmonellozę.

Tabela 1. Liczba zachorowań na wybrane choroby zakaźne

rok	Liczba zachorowań na salmonellozę i boreliozę	
	Salmonellozy	borelioza
2015	1	3
2016	4	4

Tabela 2. Zapadalność na salmonellozę i boreliozę

rok	zapadalność na wybrane choroby zakaźne	
	Salmonellozy	borelioza
2015	3,3	9,9
2016	13,2	13,2

Wirusowe Zapalenia Wątroby

W 2016 r. zarejestrowano spadek zachorowań na WZW C do 2 przypadków, wobec 6 w 2015 r.

WZW B na poziomie 1 zachorowania, identycznie jak w roku 2015.

Tabela 3. Liczba zachorowań na WZW

rok	Liczba zachorowań na wybrane choroby zakaźne		
	WZW typu B	WZW typu C	WZW typu A
2015	1	6	0
2016	1	2	0

Tabela 4. Zapadalność na WZW

rok	zapadalność na wybrane choroby zakaźne		
	WZW typu B	WZW typu C	WZW typu A
2015	3,3	19,8	0
2016	3,3	6,6	0

Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.

W porównaniu z rokiem 2015, w 2016 r. odnotowano wzrost zachorowań o 1 na płonicę i o 3 na biegunki do lat 2, spadek zachorowań na ospę wietrzną(prawie trzykrotny), świnka bez zmian.

Nie zarejestrowano różyczki.

Tabela 5. Liczba zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego

rok	Liczba zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego				
	Płonica	Ospa wietrzna	Różyczka	Świnka	Biegunki do lat 2
2015	1	76	0	1	9
2016	2	26	0	1	12

Tabela 6. Zapadalność na wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego

rok	zapadalność na wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego				
	Płonica	Ospa wietrzna	Różyczka	Świnka	Biegunki do lat 2
2015	3,3	250,9	0	3,3	29,7
2016	6,6	85,8	0	3,3	39,6

Zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową.

W 2016 roku na terenie miasta Kłodzka nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową .

Grypa sezonowa.

W 2016 roku zarejestrowano 853 przypadki grypy sezonowej wobec 227 w roku 2015.

Zakażenia szpitalne

W szpitalu działają komitet i zespół d.s. zakażeń szpitalnych. Ich zadaniem jest przeciwdziałanie zakażeniom wewnątrzszpitalnym.

PSSE w Kłodzku analizuje działalność zespołu i komitetu, które raportują w określonych terminach zagadnienia zakażeń szpitalnych.

W 2016 r. nie zarejestrowano ognisk epidemicznych w szpitalu.

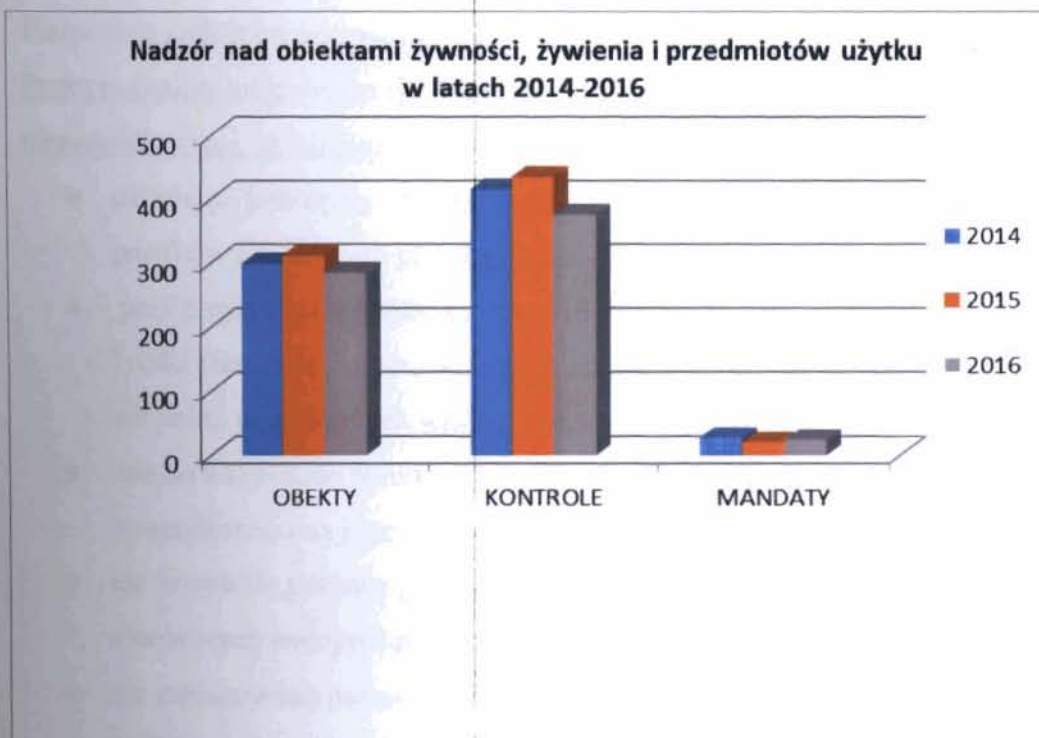
Podjęte są następujące działania w celu eliminacji zakażeń szpitalnych:

- Przestrzeganie zasad higieny szpitalnej – aseptyka i antyseptyka.
- Kontrola personelu w kierunku nosicielstwa MRSA oraz pacjentów, u których wykonuje się zabiegi wszczepienia ciał obcych.
- Zachowanie zasad aseptyki podczas wykonywania procedur medycznych.
- Izolacja pacjentów z podejrzeniem lub rozpoznaniem kolonizacji drobnoustrojami niebezpiecznymi.
- Edukacja wszystkich pracowników w zakresie zapobiegania i kontroli zakażeń.
- Ustalenie zasad stosowania antybiotyków.
- Przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.
- Opracowywanie i wdrażanie nowych procedur zapobiegających zakażeniom szpitalnym.
- Obowiązkowe szkolenie pracowników.

II. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Głównym celem prowadzonych urzędowych kontroli sanitarnych w zakładach żywienia i żywności jest zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony zdrowia konsumentów przez zagwarantowanie bezpieczeństwa żywności.

W 2016 roku na terenie miasta Kłodzka przeprowadzono 377 urzędowych kontroli żywności w 280 nadzorowanych zakładach. Winnych zaniedbań sanitarnych ukarano 25 mandatami na kwotę 8650 zł.

Błędy żywieniowe:

W celu określenia jakości i sposobu żywienia w zakładach żywienia zamkniętego, na terenie miasta Kłodzko w 2016 roku wykonano 6 teoretycznych ocen jakościowych jadłospisów.

Oceny jakości żywienia dokonano na podstawie analizy jadłospisów dekadowych oraz raportów magazynowych posiadanych przez zakład.

Oceny dokonano w następujących grupach obiektów:

- a) bloki żywienia w domach opieki społecznej – 1
 - Dom Opieki „Majowy Sen” w Kłodzku ul. Wyspiańskiego 40,
- b) stołówki w przedszkolach – 3
 - Przedszkole Niepubliczne „Promyczek” w Kłodzku ul. Drzymały 1a,
 - Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka” w Kłodzku ul. Rodzinna 61,
 - Zespół Przedszkolno-Żłobkowy nr 1, w Kłodzku ul. Grunwaldzka 6,
- c) w zakładach specjalnych i wychowawczych - 1

- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych typu Socjalizacyjnego prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP Niepokalanej Poczętej w Kłodzku ul. Wandy 6,

d) inne zakłady żywności - 1

- Zakład Karny w Kłodzku ul. Bohaterów Getta 16.

Planowane jadłospisy wymagają działań korygujących, mających na celu poprawę jakości.

Podczas analizy jadłospisów dekadowych wykazano najczęściej występujące nieprawidłowości w ich planowaniu:

- układając jadłospisy dekadowe nie zachowano równowagi kwasowo-zasadowej posiłków obiadowych planując w kolejne dni żywienia zupy o odczynie kwaśnym,
- przy przyrządzaniu potraw nie uwzględniono dodatku zieleniny w postaci kopru i natki pietruszki, które zwiększają ich wartość odżywczą, stanowią zastrzyk witamin, podnoszą ich walory smakowe oraz kolorystyczne.
- nie do wszystkich posiłków śniadaniowych planowane było mleko w formie napoju, sporządzanego na jego bazie lub zupy mlecznej z urozmaiconymi zagęstnikami,
- nie wszystkie potrawy główne (śniadanie, obiad,) wzbogacane były dodatkiem sezonowych warzyw lub owoców,
- nie zaplanowano potraw z udziałem ryb, będących źródłem łatwo przyswajalnego białka.

Przedłożone do oceny jadłospisy w większości spełniały wymogi: Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, które stanowi, iż wszystkie składniki powodujące alergie, wykorzystywane przy produkcji posiłków powinny być oznaczone zgodnie z art. 21 cytowanego rozporządzenia.

Przedsiębiorcy w miarę możliwości finansowych planując jadłospisy starali się spełnić wymogi w. w. cytowanych rozporządzeń.

Sprawozdania z przeprowadzonych ocen żywienia przekazano do wyżej wymienionych zakładów.

Usterki i uchybienia:

Na terenie Miasta Kłodzka znajdują się zakłady produkujące żywność – piekarnie, ciastkarnie, zakłady żywienia zbiorowego tj. restauracje, stołówki w szkołach i przedszkolach, zakłady obrotu hurtowego i detalicznego. Przedmiotem kontroli sanitarnych była nadal ocena stanu sanitarno – technicznego zakładów, stopień wdrożenia i przestrzegania instrukcji GHP/GMP (dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych) oraz systemu HACCP (system analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli) w zakresie higieny sprzedaży i produkcji żywności, identyfikowalności mięsa i przetworów mięsnych, postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego, badania wyrobów gotowych potwierdzających ich prawidłową jakość zdrowotną.

W wielu zakładach prowadzone jest postępowanie administracyjne mające na celu wyegzekwowanie prawidłowego stanu technicznego. Za stwierdzony nieprawidłowy stan sanitarny nałożono mandaty karne. Powtórne kontrole w tych zakładach wykazały realizację zaleceń wydanych w decyzjach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku.

Podczas urzędowych kontroli żywności najczęściej kwestionowano:

- nieprzestrzeganie instrukcji GHP/GMP (dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych głównie w zakresie mycia i dezynfekcji pomieszczeń, sprzętu, higieny osobistej personelu, zabezpieczenia przed szkodnikami, usuwania odpadów);
- brak opracowanych i wdrożonych zasad systemu HACCP;
- brak prawidłowego znakowania środków spożywczych,
- brak prawidłowej gospodarki odpadami pochodzenia zwierzęcego,
- brak badań wyrobów gotowych produkowanych w restauracjach, punktach małej gastronomii i zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,
- brak aktualnych książeczek zdrowia pracowników;
- obecność środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia;
- brak zachowanej segregacji w urządzeniach chłodniczych;

Podczas przeprowadzania urzędowych kontroli stwierdzono znaczne pogorszenie stanu sanitarnego w sklepach sieci „Biedronka”. Podczas kontroli przeprowadzonych w tych sklepach „Biedronka” nałożono 10 mandatów na kwotę 3050 zł.

W sklepach sieci „ŻABKA” natomiast stwierdzono zbyt dużą ilość towaru w stosunku do powierzchni zakładów, co wyklucza prawidłową realizację wytycznych GHP

z zakresu prawidłowego czyszczenia, sprzątnia, mycia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu. Podczas przeprowadzonych kontroli w sklepach „Żabka” kwestionowano również obecność towarów po upływie terminów przydatności do spożycia. Z uwagi na zbyt dużą ilość towaru w sklepach oraz w zapleczu stwierdzono nieprawidłowe składowanie towaru (w ciągach komunikacyjnych, przedsionkach WC znacznie utrudniające dostęp do pomieszczeń sanitarnych, szaf na odzież oraz punktów poboru wody (umywalki i zlewozmywaki). Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 4 mandaty na kwotę 1000 zł.

Nadzór sanitarny:

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku w 2016 r. wpłynęło 14 wniosków od mieszkańców miasta Kłodzko. Zarzuty dotyczyły głównie:

- niewłaściwej jakości posiłków dla dzieci (małe porcje żywieniowe)
- niewłaściwej diety lekkostrawnej stosowanej w zakładzie karnym,
- brak zachowanej higieny przy wydawaniu posiłków,
- brak oznakowania środków spożywczych oraz brudne opakowania jednostkowe dot. miodu sprzedawanego na targowisku,
- niewłaściwej jakości pieczywa,

Zarzuty potwierdziły się w 3 przypadkach, dotyczyły one nieprawidłowości w sklepie i w restauracji:

- obecności w obrocie warzyw i owoców o zmienionych cechach organoleptycznych,
- braku zachowanej higieny personelu w sklepie (brudna odzież ochronna, brudne ręce pracowników),
- brudnych pomieszczeń sklepowych i fetoru w sali sprzedaży.

Winiących, stwierdzonych nieprawidłowości, ukarano mandatami karnymi.

Wszystkie zakłady, których dotyczyły interwencje zostały objęte szczególnym nadzorem sanitarnym.

OCENA DZIAŁAŃ W RAMACH SYSTEMU RASFF i RAPEX

W 2016 roku w ramach systemów wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi produktami żywnościowymi i środkami żywienia zwierząt (RASFF) otrzymano powiadomienia alarmowe i powiadomienia informacyjne.

Powiadomienia alarmowe dotyczyły:

- przekroczenia bezpiecznego limitu **kwasu nikotynowego** w suplemencie diety „Musclepharm Assault”, kraj pochodzenia USA

- obecności **azotanu kreatyny** w suplemencie diety „CREA9 EXTREME”, kraj pochodzenia Polska
- obecności **Acacia Rigidula, Cassia Nomame** w suplemencie diety “Black Bombs”, kraj pochodzenia USA
- **wysokiej migracji kobaltu i kadmu** z ceramicznego zestawu śniadaniowego Hello Kitty, Minnie Mouse, i szklanek pochodzących z Chin,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu **WWA i benzoapirenu** w czekoladzie mlecznej “Duet”, kraj pochodzenia Polska
- wykrycia **doksycykliny** w mięsie i przetworach mięsnych – Morliny, kraj pochodzenia Polska
- wykrycia **siarczanu agmatyny** w suplemencie diety „Agmamax”, „LevroPump”, „PreSchock”, „PowerPump”, „Xtreme Detonator”, kraj pochodzenia Polska
- **nieprawidłowej daty przydatności do spożycia** w suplemencie diety „Spirulina”, kraj pochodzenia Polska
- wykrycia wysokiego poziomu **synefryny** w suplemencie diety pn. „Revex 16 SCITEC Nutrition”, kraj pochodzenia Węgry
- obecności *Salmonella enteritidis* w jajach, produkcji Polskiej,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu **sulfadiazyny** w produkcie “mięso wieprzowe (półtusze)”, kraj pochodzenia Belgia

Powiadomienia informacyjne dotyczyły:

- obecności ekstraktu z liści *Acacia Rigidula* oraz niedozwolonych aminokwasów w środku specjalnego przeznaczenia żywieniowego „Nox Pump”, kraj pochodzenia Polska
- nie spełnienia wymagań dot. nowej żywności i nowych składników żywności w produkcie „Stewia-suszone liście”, kraj pochodzenia Polska
- obecności **siarczanu agmatyny** w suplemencie diety “Assault Black”, kraj pochodzenia USA
- obecności **fenyloetyloaminy** w suplemencie diety „Mutant Stim-u-tant”, kraj pochodzenia Kanada
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu **barwnika żółcieni chinolinowej (E 104)** w produkcie Activlab Hot Sport Drink, kraj pochodzenia Polska

- możliwości spożycia wyłącznie jako składnika suplementu diety produktu pn. „Czystek suszony”, kraj pochodzenia Polska
- zawartości **alfa-johimbiny, fenyloetyloaminy, chlorowodorku johimbiny, 11-hydroksy johimbiny, chlorowodorku R-Beta-Metylofenyloetyloaminy** w suplemencie diety „Lipo 6 Black”, kraj pochodzenia USA
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu **pestycydu propikonazolu** w produkcie „seler korzeniowy”, kraj pochodzenia Polska
- przekroczenia poziomu **dimetoatu** w produkcie „kapusta pekińska”, kraj pochodzenia Polska.

Podczas przeprowadzania urzędowych kontroli żywności w ramach działań w systemie RASFF dokonano zabezpieczeń kwestionowanych środków spożywczych z obrotu:

1. Suplement diety „Chlorella”- Apteka Vitrum, 57-300 Kłodzko, ul. Dusznicka 1A – produkt został zwrócony do dostawcy.
2. Przetwory mięsne kielbasa śląska, kaszanka teściowej, kielbasa żywiecka, polędwica sopocka, szynka zrazowa, kielbasa bursztynowa, kabanosy Morliny z szynki - Dobosz market, ul. B. Getta 19, 57-300 Kłodzko - 2,716 kg szynki zrazowej- towar został przekazany do utylizacji; P.P.H.U Lactis, ul. Wyspiańskiego 40, 57-300 Kłodzko - 3,71 kg polędwicy sopockiej- dokonano zwrotu do dostawcy do P.P.H.U Wędlinrobex.

W przypadku otrzymania powiadomienia – pracownicy Sekcji HŻŻ i PU przeprowadzali w trybie pilnym, tj. do 48 godzin od chwili otrzymania powiadomienia, kontrole w podległych obiektach, hurtowniach i sklepach spożywczych – celem sprawdzenia, czy określona w powiadomieniu partia kwestionowanego środka spożywczego, przedmiotu użytku, lub kosmetyku znajduje się w obrocie.

BADANIA ŻYWNOCI

Na terenie miasta Kłodzka w 2016 roku pobrano do badań laboratoryjnych 168 próbek. Próbkę do badań pobierano w związku z planem poboru próbek. Próbkę badane były w następujących kierunkach: jakość mikrobiologiczna, pestycydy, mykotoksyny, izomery trans kwasów tłuszczowych, zawartość glutenu, migracja specyficzna pierwszorzędowych amin aromatycznych, WWA, 3-MCPD, substancje dodatkowe, metale ciężkie (m.in. ołów i kadm), witaminy i składniki mineralne.

Próbkom poddane były przede wszystkim produkty pochodzenia krajowego (137 próbek), pozostałe to pochodzące z Unii Europejskiej i spoza niej.

Badaniom podlegały następujące grupy środków spożywczych: mleko i przetwory mleczne, ryby i ich przetwory, jaja i ich przetwory, mięso świeże, wyroby garmazeryjne, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, lody z udziałem mleka, warzywa, owoce, ziarna zbóż, napoje alkoholowe, wody mineralne i napoje bezalkoholowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, suplementy diety, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością.

Próby pobrano w takich obiektach jak: piekarnie, ciastkarnie, Hipermarket „Carrefour”, sklepy sieci „Biedronka”, Super Market „E. Leclerc”, hurtownie i inne mniejsze sklepy.

W wyniku przeprowadzonych badań zakwestionowano 5 pobranych próbek w zakresie oznakowania – produkty winiarskie, pozostałości pestycydów – w warzywach świeżych, zawartości mikroelementów w napoju bezalkoholowym.

Rosnąca z roku na rok świadomość przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań GHP, GMP i systemu HACCP ma wpływ na nienaganny stan sanitarny zakładów i jakość produkowanych posiłków, przykładem tego są następujące obiekty:

- Restauracja „KORONA”, ul. Noworudzka 1;
- Ciastkarnia i Zakład Produkcji Lodów „MAŚLANKA”, ul. Wojska Polskiego;
- Ciastkarnia „DUDZIAK”, ul. Czeska;
- Zespół Przedszkolno-Żłobkowy nr 1, ul. Grunwaldzka.

W celu zapewnienia prawidłowego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia nadal będzie kontynuowany nadzór sanitarny, głównie w zakresie:

warunków produkcji żywności głównie w piekarniach, ciastkarniach :

- przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- wdrożenia i przestrzegania wytycznych GHP/GMP i systemu HACCP,
- wzmożenia nadzoru sanitarnego w obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarny w 2016 roku,
- nadzoru w zakresie identyfikowalności i prawidłowego oznakowania mięsa i przetworów mięsnych.

III. OCENA JAKOŚCI WODY I URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH

Infrastruktura wodociągowa służąca zaopatrzeniu ludności w wodę.

Wodociąg Kłodzko bazuje na wodzie z ujęć głębinowych zlokalizowanych po obu stronach Nysy Kłodzkiej. Zaopatrzenie wodociągu kłodzkiego odbywa się z 19 studni ujmujących wodę infiltracyjną z utworów czwartorzędowych. Wodociąg kłodzki jest największym w powiecie wodociągiem, którego dobowa produkcja wody wynosi ok. 5000 m³/dobę, a liczba odbiorców zaopatrywanych w wodę z sieci wodociągu wynosi ok. 30000. Ujmowanie wody, uzdatnianie i przesył do odbiorcy realizowane jest z wykorzystaniem nowoczesnych technologii oczyszczania i monitoringu produkcji wody. Na stacji uzdatniania wody zastosowano układ technologiczny: napowietrzanie – poprzez wieżę napowietrzającą, która służy do natlenienia wody i usuwania z wody dwutlenku węgla, siarkowodoru i innych substancji lotnych, jak również związków organicznych o małej masie cząsteczkowej. Skontrolowane urządzenia do produkcji i dystrybucji wody oraz obiekty infrastruktury wodociągowej oceniono jako dobre pod względem sanitarno-technicznym. Nadzorowano jakość wody poprzez badanie próbek pobieranych w stałych punktach monitoringowych na sieci wodociągowej zlokalizowanych na terenie miasta.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Prowadzony jest stały monitoring na sieci wodociągowej, który pozwala na dokładną ocenę jakości wody. W 2016 roku zbadanych zostało 16 próbek wody pod względem mikrobiologicznym oraz 16 próbek pod względem fizyko-chemicznym. Na podstawie wyników badań oceniono wodę dostarczaną mieszkańcom Kłodzka jako przydatną do spożycia zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. Nie stwierdzono wyników negatywnych. Przeprowadzono w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo wodociągowe oraz badań urzędowych oznaczenia stężenia chloranów i chlorynów, które powstają w trakcie dezynfekcji wody dwutlenkiem chloru. W tym przypadku także nie wykazano przekroczeń.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Obiekty użyteczności publicznej mają istotny wpływ na ogólny stan sanitarny miasta ze względu na powszechny dostęp, a przez to większe ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych. Oceny obiektów dokonano na podstawie przeprowadzonych 113 kontroli

sanitarnych. W 2016 r. cztery kontrole sanitarne w ustępach publicznych wykazały prawidłowy stan sanitarno-techniczny. W obiektach była prawidłowa czystość, stan higieniczny był utrzymany poprzez prowadzenie stałej dezynfekcji sprzętu i pomieszczeń.

Skontrolowane obiekty hotelarskie na terenie Kłodzka wykazały nieprawidłowości sanitarno-techniczne dot. ścian i podłogi w pomieszczeniach pralni w Bazie Noclegowej w Kłodzku przy ul. Kusocińskiego nr 2. W wyniku prowadzonego postępowania usunięto nieprawidłowości. Kontrole Dworca PKS oraz Dworca Głównego PKP wykazały dobry stan sanitarny. Przeprowadzono kontrole w 28 zakładach fryzjerskich, w 17 zakładach kosmetycznych, w 8 salonach odnowy biologicznej, w 8 zakładach świadczących kilka usług upiększających oraz w zakładzie tatuażu. W trakcie kontroli wykazano prawidłowy stan sanitarno-techniczny. W zakładach prowadzono prawidłowo dezynfekcję narzędzi, sprzętu oraz powierzchni roboczych, przestrzegano procedur zabezpieczających przed zakażeniem w trakcie czynności, przy których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki. Bezpieczeństwo zdrowotne w trakcie korzystania z usług było zapewnione na dobrym poziomie.

Kontrola basenu sezonowego w Kłodzku przy ul. Kusocińskiego wykazała dobry stan sanitarno-techniczny. Niecki basenowe, sanitariaty oraz otoczenie basenu były utrzymane w prawidłowym stanie porządkowym. Stwierdzono brak realizacji badań próbek wody z niecek basenowych zgodnie harmonogramem. W wyniku podjętych działań naprawczych przez zarządcę nieprawidłowości usunięto przed wydaniem decyzji administracyjnej. Badane próbki wody w zakresie oznaczonych parametrów mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych odpowiadają stawianym im wymaganiom. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w krytej pływalni przy ul. Jana Pawła II w Kłodzku stwierdzono, że realizowany był harmonogram badania próbek wody zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Na pływalni krytej prowadzona była systematyczna dezynfekcja powierzchni i urządzeń. Kontrole sanitarne pralni, kina, hali sportowej wykazały dobry sanitarno-techniczny. Stan sanitarny w trakcie organizowanych imprez masowych na hali sportowej oceniono jako dobry. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku podejmował działania kontrolne na 6 wniosków mieszkańców w sprawie stanu sanitarnego w budynkach mieszkalnych, stanu wyposażenia na pływalni, stanu sanitarnego na posesjach w związku z utrzymywaniem zwierząt oraz zanieczyszczeniami terenu odchodami ptaków.

Nie stwierdzono nieprawidłowości naruszających przepisy.

V. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Kłodzku na terenie Miasta Kłodzka w 2016 r. obejmowali nadzorem:

- przedszkola – 9,
- szkoły podstawowe – 2,
- zespoły szkół – 4,
- gimnazja – 1,
- świetlice – 3,
- żłobek-3,
- klubik dziecięcy -1.

Ilość kontroli w poszczególnych rodzajach obiektów:

- przedszkola –10 kontroli,
- szkoły podstawowe – 6 kontroli,
- zespoły szkół – 8 kontroli,
- gimnazja – 2 kontrole,
- świetlice – 3 kontrole,
- żłobek-3 kontrole,
- klubik dziecięcy -1 kontrola.

Na terenie Gminy Miejskiej Kłodzko funkcjonują 3 przedszkola niepubliczne, 1 żłobek niepubliczny, 1 niepubliczny klubik dziecięcy oraz 2 Zespoły Szkół prowadzone przez Kłodzkie Towarzystwo Oświatowe i spółkę Zespół Szkół Alternatywnych Kłodzko.

Stan techniczny placówek oświatowo – wychowawczych znajdujących się na terenie Miasta Kłodzka:

W Szkole Podstawowej Nr 3 w Kłodzku ul. Jana Pawła II4 w Kłodzku wykonano obowiązek decyzji nr S/263/07 z dnia 26.02.2007r. Dotyczącej: stanu sanitarno- technicznego sali gimnastycznej i jej zaplecza. Przeprowadzono remont kapitalny sali gimnastycznej i wszystkich pomieszczeń zaplecza sali gimnastycznej. Zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły.

Pozostał do wykonania obowiązek decyzji administracyjnej nr 1395/14 z dnia 02.06.2014 r. dot.:

- ogrodzenia terenu szkoły od strony śmietnika i basenu,
- wyposażenia pracowni komputerowych w odpowiednią liczbę stanowisk komputerowych dla każdego ucznia w grupie korzystających z obowiązkowych zajęć komputerowych (budynek „A”),
- wyposażenia pomieszczeń oddziałów przedszkolnych i pomieszczeń świetlic (o wysokości pomieszczeń do 2,5 m) w wentylację mechaniczną (budynek „B”),
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian i sufitów w ciągach komunikacyjnych na I i II piętrze. budynku oraz w ciągu komunikacyjnym –klatce schodowej prowadzącej z parteru na I piętro do sali korekcyjnej(budynek „A”),
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego paneli ściennych na I i II piętrze ciągu komunikacyjnego (budynek „A”).

W Miejskim Zespole Szkół ul. Sienkiewicza 61 w Kłodzku prowadzone postępowanie administracyjne dotyczy:

- zabezpieczenia w osłony punkty świetlne w ciągach komunikacyjnych większości pomieszczeń lekcyjnych,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego wytartego zniszczonego parkietu w sali gimnastycznej.

W Szkole Podstawowej nr 6 ul Bohaterów Getta 6 w Kłodzku postępowanie administracyjne dotyczy:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w pawilonie i świetlicy szkolnej,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian w ciągach komunikacyjnych w budynku głównym i pawilonie , sali nr 3 świetlicy szkolnej, sanitariatach szkolnych, auli szkolnej, pomieszczeniu gospodarczym w budynku głównym,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarkę okienną w budynku głównym,
- doprowadzenie do prawidłowego stanu technicznego podłogę w hali sportowej przy ul. Wandy1.

W Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi nr.1 ul. Zawiszy Czarnego 3 prowadzone postępowanie dotyczy:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarkę okienną w pomieszczeniach szkoły,
- zamontowania osłony na punktach świetlnych w ciągach komunikacyjnych i w większości klas,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ściany sali gimnastycznej oraz rozbieralni chłopców i dziewcząt przy sali gimnastycznej.

W Przedszkolu nr 4 ul. B. Getta 9 w Kłodzku prowadzone postępowanie dotyczy:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego parkiety w salach zajęć i zabaw grupa I, II oraz V a także w ciągach komunikacyjnych.

W Miejskim Zespole Szkół, Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 1 prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego instalacji elektrycznej, zabezpieczenia w osłony punkty świetlne .

Stan techniczny i sanitarny pozostałych placówek nie budził zastrzeżeń.

Wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze są podłączone do kanalizacji miejskiej oraz we wszystkich placówkach zapewniona jest instalacja zimnej i ciepłej wody użytkowej.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Rodzaje placówek	Sale gimnastyczne typowe	Sale rekreacyjno zastępcze
Szkoły Podstawowe	2	1
Zespoły Szkół	1	2
Gimnazja	1	1

Wszyscy uczniowie objęci są profilaktyczną opieką zdrowotną nadzorowaną przez medycynę szkolną w Kłodzku.

Ergonomia w placówkach nauczania i wychowania.

Wszystkie placówki posiadają sprzęt meblowy oznakowany, zestawiony prawidłowo, dostosowany do wzrostu dzieci. Nowo zakupiony sprzęt posiada certyfikaty.

Rozkłady zajęć lekcyjnych.

W wyniku oceny rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzonej w placówkach oświatowo – wychowawczych stwierdzono, że zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej ucznia w zakresie:

- równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych,
- różnorodności zajęć,
- nie łączenia w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu,
- wypoczynku między lekcjami.

Substancje i preparaty chemiczne w szkołach.

Substancje i preparaty chemiczne posiada Gimnazjum nr 1 w Kłodzku ul Zawiszy Czarnego 3. Pozostałe szkoły nie posiadają i nie stosują substancji i preparatów chemicznych.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego.

Na terenie Kłodzka występują 3 świetlice socjoterapeutyczne. W świetlicy socjoterapeutycznej przy Szkole Podstawowej Nr 6 trwa postępowanie administracyjne dotyczące doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno- technicznego stolarki okiennej w pomieszczeniu terapeutyczno- wychowawczym.

Skontrolowano także Prywatne Medyczne Studium Zawodowe w Kłodzku ul. Okrzei 8 Stan techniczny i sanitarno – porządkowy pozostałych placówek nie budził zastrzeżeń.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Realizując ustawowe obowiązki z zakresu zdrowia publicznego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku w 2016 r. sprawował nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy, poprzez prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy. Zaplanowane cele ukierunkowane były na zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych, celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy. Podejmowane działania w zakresie higieny pracy mają zapewnić wysoki poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska. Prowadzono także nadzór nad

przestrzeganiem wymagań w świetle obowiązujących przepisów, w tym rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), przy stosowaniu w działalności zawodowej i wprowadzaniu do obrotu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, w tym chemicznych prekursorów narkotyków, produktów biobójczych i detergentów. Podejmowano także działania w zakresie promocji zdrowia.

Prowadząc nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach na terenie powiatu kłodzkiego, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego na rok 2016, szczególnie uwzględniono warunki pracy i ocenę narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle tworzyw sztucznych.

Przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne w przypadku podejrzenia choroby zawodowej lub zgłoszeń o rozpoznaniu choroby zawodowej. W 2016 r. nie wydawano decyzji w sprawie chorób zawodowych dla pracowników zakładów działających na terenie miasta. W powiecie kłodzkim w 2016 r. stwierdzono **24** choroby zawodowe (wzrost o 6 chorób w porównaniu z 2015 r.).

Największe zakłady pracy działające na terenie miasta zajmują się produkcją urządzeń elektrycznych i produkcją mebli, dlatego też dominującymi czynnikami szkodliwymi występującymi w środowisku pracy są hałas i pyły.

Nadzorem w zakresie higieny pracy na terenie miasta Kłodzka objęto **66** zakładów, zatrudniających **2433** pracowników, w których przeprowadzono **24** kontrole. W trakcie kontroli często stwierdzano niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń pracy i higieniczno-sanitarnych, brak badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy. Wobec pracodawców, u których stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów dot. bhp i higieny pracy, wszczęto postępowanie administracyjne i wydano **8** decyzji zawierających nakazy dot. higieny pracy. W **5** zakładach **34** pracowników pracuje w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych czynników szkodliwych - dotyczy hałasu (**31**) i pyłów (**3**).

Pracodawcy podejmują działania do zmniejszenia liczby narażonych pracowników, dokonując oceny ryzyka oraz przeprowadzając ocenę narażenia na poszczególnych stanowiskach pracy poprzez wykonywanie badań i pomiarów czynników szkodliwych.

Stan sanitarny w kontrolowanych zakładach zlokalizowanych w mieście jest zróżnicowany z wyraźną tendencją do poprawy. W zakładach pracy objętych nadzorem wydzielone jest zaplecze socjalno –sanitarne, tj. szatnie, natryski, toalety, pokoje śniadań bądź wydzielone są

punkty spożywania posiłków. Pracodawcy nadal zapewniają swoim pracownikom zaplecza socjalne o różnym standardzie. Większość pracodawców zapewnia pomieszczenia pracy i higieniczno-sanitarne o odpowiednim standardzie, które spełniają wymogi sanitarne oraz wymagania bhp. Zauważalna jest tendencja, że w zakładach pracy gdzie pracodawca tworzy służbę bhp, warunki pracy oraz stan sanitarny jest na wyższym poziomie niż w zakładach, gdzie pracodawcy sami wypełniają obowiązki służby bhp.

Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem obowiązków wynikających z przepisów dot. przeciwdziałaniu narkomanii oraz substancji chemicznych przez podmioty wprowadzające do obrotu i stosujące w działalności zawodowej prekursorzy kategorii 2 i 3, skutkuje lepszym zabezpieczeniem substancji chemicznych, które są prekursorami narkotyków, co pośrednio wpływa na bezpieczeństwo publiczne społeczeństwa. Sprawowanie nadzoru i egzekwowanie higienicznych i bezpiecznych warunków pracy w nadzorowanych zakładach na terenie Kłodzka skutkuje brakiem rozpoznawanych chorób zawodowych.

VII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W 2016 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Kłodzku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na etapie opiniowania warunków realizacji wydał opinię na jedną inwestycję na przedmiotowym terenie tj.:

- Budowa obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej nr 46.

Na etapie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko wydano opinie w formie pisemnej dla następującej inwestycji:

- Montaż maszyny do usuwania/oddzielania drutu ze zużytych opon samochodowych lub ciężarowych celem uzyskania pozwolenia na proces odzysku R12 w Kłodzku Kłodzko, ul. Wyspiańskiego 20 I na dz. nr 3/25, AM-2, obręb ewidencyjny 0011 Ptasia Góra.

W ramach kompetencji PPIS w Kłodzku nie wyrażał swoich opinii na temat projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jak również projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2016 roku działalność Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikała z kierunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia, Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiska lokalnego.

Szczegółowe działania podejmowane w ramach interwencji programowych i nieprogramowych w 2016 roku ilustrują poniższe tabele:

Tabela 1

Lp.	Nazwa interwencji programowej	Cel interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2015 r.	2016 r.
1.	„Czyste Powietrze Wokół Nas”	Zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierowego.	Dzieci w wieku 4-6 lat, rodzice oraz opiekunowie	174	239
2.	„Nie pal przy mnie, proszę”	Uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.	Uczniowie klas I-III szkół podstawowych, rodzice	654	382
3.	„Znajdź Właściwe Rozwiązanie”	Zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.	Uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych i I-III klas szkół gimnazjalnych	751	215
4.	Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”	Pogłębienie wiedzy o znaczeniu zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka.	Uczniowie klas I-VI szkół podstawowych, I-III klas szkół gimnazjalnych oraz rodzice	1877	1058
5.	Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać miłość” w ramach Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania	Ograniczenie używania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem	Uczniowie klas I-IV szkół ponadgimnazjalnych	441	216

	uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”	życia.			
6.	„Moje dziecko idzie do szkoły”	Ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych u dzieci w wieku wczesnoszkolnym oraz ich rodziców.	Uczniowie klas I szkół podstawowych, rodzice, nauczyciele	192	255
7.	„Wolność Oddechu – Zapobiegaj Astmie”	Uświadomienie rodzicom i opiekunom dzieci znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz stworzenie dzieciom zagrożonym chorobą możliwości optymalnej jakości życia.	Uczniowie klas I-III szkół podstawowych	262	258
8.	„Radosny Uśmiech – Radosna Przyszłość”	Zapobieganie próchnicy i chorobom przyzębia poprzez promowanie podstawowych zasad higieny jamy ustnej.	Uczniowie klas I-VI szkół podstawowych, I-III klas szkół gimnazjalnych	910	1200
9.	„Wybierz Życie- Pierwszy Krok”	Zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.	Uczniowie klas I-IV szkół ponadgimnazjalnych, klienci Galerii	-	862

Tabela 2

Lp.	Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2015 r.	2016 r.
1.	„Światowy Dzień bez Tytoniu”	„Jednolite opakowania wyrobów tytoniowych - Fakty i wyzwania”	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, rodzice, nauczyciele, pracownicy szkół, pracownicy służby zdrowia, pacjenci, rodziny pacjentów, pracownicy i petenci PSSE	1910	2835
2.	„Światowy Dzień	„Pokonaj cukrzycę!”	Uczniowie szkół podstawowych,	2967	1944

	Zdrowia"		gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, rodzice, nauczyciele, pracownicy szkół, pracownicy i petenci PSSE		
3.	„Rzuć Palenie Razem z Nami”	Przekazywanie informacji nt. skutków zdrowotnych związanych z paleniem tytoniu oraz zachęcenie palaczy do zerwania z nałogiem.	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, nauczyciele, pracownicy szkół, pracownicy i petenci PSSE, osadzeni w Zakładzie Karnym	2587	2640
4.	„Światowy Dzień Seniora”	Poprawa jakości życia osób starszych.	Seniorzy, uczniowie szkół podstawowych, klienci Galerii	478	320
5.	„Miesiąc profilaktyki raka piersi”	Zwiększenie świadomości na temat potrzeby wykonywania samobadania piersi.	Uczniowie szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, nauczyciele, pracownicy szkół, rodzice	3031	360
6.	„Światowy Dzień AIDS”	Ograniczenie liczby zakażeń HIV poprzez zwiększenie świadomości dotyczącej konsekwencji podejmowania ryzykownych zachowań.	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, nauczyciele, pracownicy służby zdrowia, pacjenci, rodziny pacjentów, pracownicy i petenci PSSE	2286	2567
7.	„Profilaktyka grypy”	Przekazanie wiedzy o sposobach zapobiegania grypie oraz znaczenia szczepień ochronnych.	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, personel szkoły, rodzice	-	1500

Podsumowanie

W ramach prowadzonej działalności oświatowo-zdrowotnej dobrze układała się współpraca ze szkołami i przedszkolami, medycyną szkolną, Galerią Twierdza Kłodzko, Zakładem Karnym i lokalną prasą.

IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Przynależność do Unii Europejskiej obliguje Inspekcję Sanitarną do działań w kierunku spełnienia koniecznych warunków w dziedzinie badań laboratoryjnych poprzez utrzymanie systemu zarządzania i akredytacji badań wykonywanych z zakresu wody oraz badań epidemiologicznych. Laboratorium nasze posiada certyfikat akredytacji Polskiego Centrum Akredytacyjnego nr AB 681 w oparciu o normę PN-EN-ISO/IEC 17025:2005+Ap.1:2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Jesteśmy w części badań jedynym laboratorium akredytowanym w powiecie kłodzkim. Corocznie nasze kompetencje są sprawdzane na audycie zewnętrznym przeprowadzanym przez jednostkę zewnętrzną Polskie Centrum Akredytacji. Nasz System Zarządzania jest stale doskonalony, dalszym celem jest stopniowe rozszerzanie zakresu akredytacji. W 2016 r. rozszerzyliśmy naszą ofertę o parametr indeksu nadmanganianowego w wodzie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w dwóch laboratoriach: Laboratorium Badania Wody oraz Laboratorium Bakteriologii Lekarskiej. Trzecie Laboratorium – Laboratorium Pożywek przygotowuje podłoża hodowlane dla potrzeb wszystkich laboratoriów wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne. Szeroka paleta badań laboratoryjnych pozwala na wykonywanie wielu zadań dotyczących zagrożeń zdrowotnych i oceny higienicznej środowiska w tym wody oraz materiału biologicznego pochodzącego od pacjentów.

Laboratorium Badania Wody wykonuje mikrobiologiczne i fizykochemiczne badania jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia, wody z basenów kąpielowych odkrytych i krytych, wody z jacuzzi, wody z kąpielisk, wody z miejsc przeznaczonych do kąpieli, wody z instalacji wody ciepłej, wód mineralnych, wody dla sztucznej nerki.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane są następujące parametry: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba bakterii, liczba gronkowców koagulazo-dodatnich, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii *clostridium perfringens*. Badania fizykochemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, jonu

amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, glinu, twardości ogólnej, wapnia, magnezu, zapachu, detergentów, siarczanów, boru.

Ogółem w 2016 roku w ramach nadzoru sanitarnego przebadano w naszej Pracowni 1638 próbek wody, w tym wykonano 5901 oznaczeń. W ramach sprzedaży usług własnych wykonano 2412 badań, w tym 6890 oznaczeń.

Laboratorium Bakteriologii Lekarskiej wykonuje badania kału/wymazu na obecność pałeczek z rodzaju Salmonella, Shigella, badanie ogólne kału, wrażliwość szczepu bakteryjnego na antybiotyki, badanie wskaźników biologicznych skuteczności procesu sterylizacji.

W 2016 roku z tego zakresu w ramach nadzoru przebadano 1819 próbek, w tym 3704 oznaczeń. W ramach sprzedaży usług własnych wykonano 4727 badań, w tym 9129 oznaczeń.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Sytuacja epidemiologiczna w Kłodzku nie zmieniła się znacząco w porównaniu do lat ubiegłych.

Nadal rejestrujemy poważną liczbę osób uporczywie uchylających się od szczepień.

Dostawy niektórych szczepionek nieterminowe i w niewystarczającej ilości.

Stan sanitarny podmiotów leczniczych w 2016 oceniono jako dobry.

Stan techniczny porównywalny z rokiem 2015.

Przeprowadzane w 2016 roku kontrole w obiektach użyteczności publicznej wykazały brak zagrożeń o zasadniczym znaczeniu dla zdrowia mieszkańców miasta i turystów.

Stan sanitarno-techniczny w obiektach skontrolowanych był oceniony jako dobry.

Należy uznać, iż konsumenci z sieci wodociągowej w Kłodzku otrzymują wodę o dobrej jakości.

Stan sanitarno-techniczny zakładów żywienia i żywności ulega sukcesywnej poprawie.

Do poprawy stanu sanitarnego zakładów przyczyniają się systematyczne i konsekwentne urzędowe kontrole prowadzone przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-

Epidemiologicznej w Kłodzku, jak również rosnąca z roku na rok świadomość przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań GHP, GMP i systemu HACCP . Ma to wpływ na nienaganny stan sanitarny zakładów i jakość produkowanych posiłków,

Działania Gminy Miejskiej Kłodzka powinny zmierzać do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i dążyć do poprawy stanu technicznego obiektów nauczania i wychowania, celem zapewnienia bezpiecznego i higienicznego pobytu w nich dzieci.

W Szkole Podstawowej Nr 3 w Kłodzku ul. Jana Pawła II 4 przeprowadzono kapitalny remont sali gimnastycznej i wszystkich pomieszczeń zaplecza (szatnie, natryskownie, sanitariaty dzieci, personelu,) co znacznie poprawiło bezpieczeństwo i warunki prowadzenia zajęć sportowych.

Stan sanitarno-techniczny obiektów na terenie Gminy Miejskiej Kłodzka w porównaniu z rokiem 2016 jest na podobnym poziomie.

Badania laboratoryjne wykonywane są przez kompetentny personel stale podnoszący swoje kwalifikacje, zgodnie z obowiązującymi metodami, przy użyciu nowoczesnej aparatury badawczej.

Działania Oddziału Laboratoryjnego zmierzają do podnoszenia jakości świadczonych usług w celu spełnienia oczekiwań klienta. Ankiety uzyskiwane od klientów świadczą że potrzeby klientów są właściwie realizowane.

Dalsze utrzymanie laboratorium na jak najwyższym poziomie w zakresie wykonywanych badań i stały rozwój laboratorium mogą w znacznym stopniu przyczynić się do zapobiegania występowania chorób zakaźnych mieszkańców oraz podjęcia skutecznych działań w razie pojawienia się ewentualnych zagrożeń.